Р Е Ш Е Н И Е
№ 38617

гр. София, 07.10.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, **Второ отделение 31 състав,** в публично заседание на 21.09.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Веселина Женаварова

при участието на секретаря Розалия Радева, като разгледа дело номер **7041** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 – чл.178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на А. М. Н., гражданин на Обединено кралство Великобритания, срещу Заповед №РК 36-751/18.03.2026г. на ректора на Медицински университет –С., с която жалбоподателят е отстранен от Факултета по дентална медицина на МУ за срок от една учебна година, считано от летен семестър на учебната 2025/2026г. В жалбата се излагат съображения за незаконосъобразност на оспорената заповед, като немотивирана, издадена при допуснати съществени нарушения на процесуалните правила и при неправилно приложение на материалния закон. Твърди се необоснованост на изводите на административния орган за използване на телефона по време на изпита, нарушено право на жалбоподателя на защита по време на административното производство, поведено на български език, който жалбоподателят не владее; както и нарушение на чл.74, ал.2, т.2 ЗВО. Иска се прогласяване на нищожност на оспорения акт или неговата отмяна. Претендират се и направените по делото съдебни разноски.

Ответникът – Ректор на Медицински университет-С., р.пр., не изпраща представител в съд.з. В представено по делото писмено становище излага съображения за недопустимост на жалбата като просрочена.

Съдът, като обсъди доводите на страните и събраните по делото писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

С Доклад с вх. №611/19.02.2026г. на ръководител на Катедра по анатомия, хистология и ембриология, декана на Факултета по дентална медицина при МУ е уведомен, че по време на проведени на 18 и 19.02.2026г. редовни семестриални изпити по „Цитология, обща хистология и

обща ембриология на човека“ на студенти, обучаващи се на английски език, са установени трима студенти, преписващи с помощни средства, сред които е и А. М. Н..

С Доклад с вх. №776/05.03.2026г. членовете на изпитната комисия са уведомили декана на ФДМ, че по време на редовни семестриални изпити на 18.02.2026г. по „Цитология, обща хистология и обща ембриология на човека“ на студенти обучаващи се на английски език, са установили, че студенти са нарушили инструкцията да предадат телефоните си на техническия асистент и са запазили при себе си мобилни телефони, които очевидно са използвали за да преписват, сред които студенти е посочен и А. М. Н..

Съгласно разпитаната по делото свидетелка А. А., по време на изпита жалбоподателят бил поканен от изпитващия да предаде телефона си, който се указал у него, и А. направил това, но телефонът е бил изключен.

С писмо изх.№501/11.03.2026г. на декана на ФДМ е предложено на ректора на МУ горните студенти, включително жалбоподателя, да бъдат отстранени за срок от една учебна година, съгласно чл.128, ал.8 от Раздел IX от Правилника за подготовка и провеждане на учебната 2025-2026г.

Със Заповед №РК 36-751/18.03.2026г. на ректора на Медицински университет-С., на основание чл.32, ал.1, т.4 от Закона за висшето образование (ЗВО) и чл.113, чл.114 и чл.128 от Правилника на МУ за подготовка и провеждане на учебната 2025/2026г., е наредено А. М. Н. да бъде отстранен от Факултета по дентална медицина на МУ за срок от една учебна година, считано от летен семестър на учебната 2025/2026г., съгласно Раздел IX, чл.128, ал.8 от Правилника за подготовка и провеждане на учебната 2025/2026г. Изложени са мотиви, че на 18.02.2026г. по време на теоретичен изпит по „Цитология и ембриология на човека“ изпитната комисия е установила, че студентът е използвал електронно устройство с цел преписване. Въпреки, че заповедта е издадена от името на ректора на МУ, същата е подписана със запетая пред името и означената длъжност „ректор“, без да се сочи на какво основание и от кого е сторено това.

Заповедта, на български език, е връчена на жалбоподателя на 23.03.2026г. Безспорно е по делото, че жалбоподателят не владее български език. Жалбата срещу оспорения административен акт е постъпила в АССГ на 05.06.2026г.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима, като подадена от активно легитимирано лице, чиито права и законни интереси са непосредствено засегнати от административния акт. Оспорваната Заповед подлежи на съдебен контрол за законосъобразност, съгласно изричната норма на чл.38 във вр. с чл.24, ал.1 ЗВО. Въпреки, че по делото са налице доказателства за връчване на заповедта на 23.03.2025г., доколкото тя е предоставена на жалбоподателя без превод на език, който той владее, съдът приема, с оглед разпоредбата на чл.14 АПК и доколкото административното производство е започнало служебно, ответникът е бил длъжен да осигури нейн превод, съответно преводач. Доколкото това не е сторено, съдът приема, че не е започнал да тече законовия срок по чл.149, ал.1, съответно по чл.140, ал.1 АПК, т.е. че жалбата е подадена в срок. В случая е направено и искане за прогласяване нищожността на оспорения акт, чиято допустимост, съгласно чл.149, ал.5 АПК, не е ограничена със срок.

По съществото на жалбата, като взе предвид изложените от жалбоподателя оплаквания и извърши проверка на оспорвания акт на всички основания за законосъобразност, съдът достигна до следните изводи:

Като правно основание за издаване на оспорения акт е посочена нормата на чл.32, ал.1 ЗВО, която регламентира правомощията на ректора на висшето училище, включително да решава

окончателно всички въпроси, свързани с приемането, отписването и преместването на студенти, докторанти и специализанти (т.4). От друга страна редът и основанията за отстраняване на студент, докторант и специализант от висшето училище за определен срок, са изрично уредени в чл.74, ал.2 ЗВО: предоставяне на неверни данни, въз основа на които е приет във висшето училище, или подправяне на документи за студентското му положение (т.1); системно неизпълнение на задълженията по учебния план или правилниците на висшето училище (т.2); осъждане на лишаване от свобода за извършено умишлено престъпление от общ характер (т.3).

В случая приложимата норма на чл.74, ал.2 ЗВО не е посочена като правно основание на административния акт, а от обстоятелствената му част е невъзможно да се установи дали и кое от изчерпателно посочени в закона условия, е дало повод за налагане на спорната принудителна административна мярка (ПАМ) за отстраняване на жалбоподателя от Факултета по дентална медицина към МУ. По делото не се твърди и не са ангажирани доказателства при приемането му в МУ студентът да е предоставил неверни данни или да е подправил документи свързани със студентското му положение. Не се твърди също А. М. Н. да е бил осъждан на лишаване от свобода за извършено умишлено престъпление от общ характер. Следователно, по пътя на изключването може да се направи предположение, че правното основание за постановяване на акта е чл.74, ал.2, т.2 ЗВО – жалбоподателят системно не е изпълнявал задълженията си по учебния план и/или правилниците на висшето училище. Законът за висшето образование не съдържа легално определение за „системно“ неизпълнение. Обичайно в практиката се приема, че системност е налице при извършване на три или повече нарушения в период от една година (в случая на една учебна година). В обстоятелствената част на оспорваната Заповед не са изложени факти от които да следва извод, че А. М. Н. системно (не по-малко от 3 пъти) не е изпълнявал задълженията си по учебния план или задължения, установени в правилниците на МУ – С. и съответно какви са били тези неизпълнявани задължения.

Според мотиви на административния акт „На 18.02.2026г., по време на теоретичен изпит по „Цитология и ембриология на човека“ студентът е използвал електронно устройство с цел преписване.“. Както в обстоятелствената част на процесната Заповед, обаче, така и в Докладите от 19.02.2026г. и 05.03.2026г., въз основа на които административният акт е издаден, липсва описание на установените факти, въз основа на които е прието, че по време на провеждане на изпита по жалбоподателят е преписвал чрез използване на електронно устройство. От административния акт и от съпътстващите го документи не става ясно какъв е бил видът на използваното електронно устройство; кога и как е било установено наличието му, по какъв начин е ползвано за преписване. Конкретни обстоятелства в тази връзка установява разпитаната по делото свидетелка А. А., която в показанията си установява че, макар и да е бил у А. М. Н., в джоба му, телефонът е би изключен.

Не се установява по делото ответникът да е събрал всички доказателства за изясняване на действителните факти от значение за случая, в съответствие с принципите на истинност и на служебно начало, установени в чл.7 и чл.9 АПК. С нормата на чл.35 АПК е регламентирано задължение за административния орган да издаде индивидуалния административен акт след като бъдат изяснени фактите и обстоятелствата от значение за случая и се обсъдят обясненията и възраженията на заинтересованите граждани и организации, ако такива са дадени, съответно направени. В случая не се твърди по делото и не са ангажирани доказателства на жалбоподателя да е била дадена възможност да участва в административното производство, да изрази становище по твърденията, изложени в Доклада на изпитната комисия от 05.03.2026г., да представи намиращи се у него доказателства или да поиска да бъдат събрани доказателства с които да установи своите твърдения.

При това събраните в съдебното производство гласни доказателства – показанията на свидетелка А. А., че намерения у жалбоподателя телефон е бил изключен, разколебават приетите за установени факти от административния орган, че същият е бил използван за преписване. Като не е изпълнил задължението си да изясни фактите и обстоятелства от значение за случая като събере и обсъди всички относими доказателства, ответникът е допуснал особено съществено нарушение на процесуалните правила довело като краен резултат до постановяване на незаконосъобразен по съдържание административен акт.

Освен че в административното производство е останал недоказан съществения факт, дал повод за постановяване на спорната ПАМ, съдът приема, че актът е издаден и в противоречие с приложимия материален закон. Както беше отбелязано редът и основанията за отстраняване на студент от висшето училище за определен срок, са изрично уредени в чл.74, ал.2 ЗВО. В случая не се твърди и не са ангажирани доказателства да е било налице което и да е от посочените в закона основания за отстраняване. В спорния административен акт като правно основание за издаването му е посочена и нормата на чл.128, ал.8 от Правилника за подготовка и провеждане на учебната 2025/2026г. Съгласно тази разпоредба за преписване с помощни средства, студентите се отстраняват от МУ - С. за срок от една учебна година по доклад на декана/директора, придружен от доклад на преподавателя по дадената дисциплина и доклад от ръководителя на съответната катедра. Това основание за отстраняване обаче, не може да бъде отнесено към нито едно от законоустановените в чл.74, ал.2 ЗВО. При това, въпреки принципа на академично самоуправление, изведен в чл.37 ЗВО, вътрешните правилници на учебното заведение не могат да създават норми, които противоречат и/или да дописват приложимите законови норми – в случая чл.74 ЗВО. Съгласно чл.37 ЗВО всички въпроси на устройството и дейността на висшето училище, неуредени в закона, се регламентират с Правилника за дейността на висшето училище и други негови правилници. Въпросът относно отстраняване от висшето училище на студенти, докторанти или специализанти за определен срок, е изрично уреден в закона и следователно основанията не могат да бъдат произволно разширявани и дописвани в правилниците на висшето училище (в този смисъл е Решение №3111/25.03.2025г. на Върховния административен съд-Пето отделение по адм. дело №11242/2024г.).

По изложените доводи съдът приема, че Заповед №РК36-751/18.03.2026г. е незаконосъобразен административен акт и като такъв следва да бъде отменена.

Освен горното, съдът констатира и порок, който води до нищожност на административния акт - по делото не се установява компетентност на подписалото оспорената заповед лице. Не се установява кое е то, каква е неговата длъжност, липсва представена заповед за заместване на ректора. Съгласно константната съдебна практика всяка некомпетентност винаги е основание за нищожност на акта, като той не може да бъде санирам. При така установения порок некомпетентност, дори и при липсата на изрично искане за това, съдът ще следва да прогласи неговата нищожност.

При този изход на спора и на основание чл.143, ал.1 АПК на жалбоподателя се дължат разноски в размер на EUR 1665,11 евро за държавна такса, адвокатско възнаграждение и депозит за преводач.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 АПК, Административен съд София - град, Второ отделение, 31 състав,

Р Е Ш И :

ПРОГЛАСЯВА НИЩОЖНОСТТА на Заповед №РК36-751/18.03.2026г. на ректора на

Медицинския университет – С..

ОСЪЖДА Медицински университет – С. да заплати на А. М. Н., гражданин на Обединено кралство Великобритания, съдебни разноски в размер на 1 665,11 (хиляда шестстотин шестдесет и пет евро и единадесет евро цента).

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: